

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัย โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะเสนอตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับ เกณฑ์ประเมินผลนักศึกษาฝึกสอนของ ผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนในวิทยาลัยครูภาคกลาง
2. เพื่อหาแนวทางในการสร้าง เกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาฝึกสอน สำหรับวิทยาลัยครูในภาคกลาง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย รองอธิการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าแผนกฝึกสอนของวิทยาลัยครูภาคกลาง ใช้ประชากรทุกคน จำนวน 10 คน
2. อาจารย์นิเทศก์ของวิทยาลัยครูในภาคกลาง ใช้ประชากรทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ จำนวน 60 คน

สำหรับครูใหญ่และครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกสอนของโรงเรียนฝึกสอนของวิทยาลัยครูในภาคกลาง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโรงเรียนฝึกสอน โดยสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของโรงเรียนฝึกสอนแต่ละวิทยาลัยครู จึงได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนฝึกสอน 55 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีครูทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกสอนประมาณ 8 คน

3. ผู้ที่ทำหน้าที่ครูใหญ่ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนฝึกสอนของวิทยาลัยครูในภาคกลาง ทุกคนรวม 55 คน

4. ครูที่ทำหน้าที่เป็นครูที่เลี้ยงนักศึกษาฝึกสอน ร้อยละ 50 ของแต่ละโรงเรียนฝึกสอนของวิทยาลัยครูในภาคกลาง รวม 220 คน

5. นักศึกษาฝึกสอน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ร้อยละ 20 ของแต่ละวิทยาลัยครูในภาคกลาง ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 200 คน

รวมจำนวนกลุ่มประชากรทั้งหมด 545 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ควรวัดและประเมินผลในการฝึกสอนของนักศึกษาวินิจฉัยครูในภาคกลาง ซึ่งสร้างขึ้นในลักษณะแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลนักศึกษาฝึกสอน และศึกษาจากงานวิจัยต่าง ๆ แบบประเมินผลการฝึกสอนของวิทยาลัยครูต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวินิจฉัย และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 ท่าน เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางนันเทิง	บุญถิ	รองอธิการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยครูเทพสตรี
2. นายสมาน	พิริยะตระกูล	หัวหน้าแผนกฝึกสอน วิทยาลัยครูเทพสตรี
3. นายชวีร์	ยิ้มพงศ์	อาจารย์นิเทศก์ วิทยาลัยครูเทพสตรี
4. นายเชิดชาย	วังศรี	อาจารย์นิเทศก์ วิทยาลัยครูเทพสตรี
5. นางพัชรี	เจตน์เจริญรักษ์	อาจารย์นิเทศก์ วิทยาลัยครูเทพสตรี
6. นายบุญสม	สายหยุด	รองผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ โรงเรียนวัดพระพุทธบาท สระบุรี
7. นายถนยา	เย็นสุข	ครูใหญ่โรงเรียนวัด เชียงงา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

8. นายทองหล่อ จันทร์พ่วง ครูใหญ่โรงเรียนวัดโบสถ์ อำเภอเมือง
จังหวัดลพบุรี
9. นายสมคิด ศิริวิเชียร ครูโรงเรียนวัดนายาว อำเภอพระพุทธบาท
สระบุรี
10. นางสาวดาวรุ่ง รุ่งเรือง ครูโรงเรียนบ้านมะกอกหวาน อำเภอ
ลำনারายณ์ จังหวัดลพบุรี
11. นางธัจฉริยา เหมือนสังข์ ครูโรงเรียนท่าวังวิทยาคาร อำเภอท่าวัง
จังหวัดลพบุรี

หลังจากได้รับคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำแบบสอบถามไปใช้กับ
กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถาม
ชนิดเลือกตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เกณฑ์ประเมินผลนักศึกษาฝึกสอนในวิทยาลัยครูภาคกลาง ซึ่งแบ่งออก
เป็น 7 ด้าน รวม 80 ข้อ ดังนี้

1. การวางแผนและการเตรียมการสอน	จำนวน	11	ข้อ
2. การดำเนินการสอน	จำนวน	21	ข้อ
3. การวัดผล	จำนวน	6	ข้อ
4. การปกครองชั้นเรียน	จำนวน	8	ข้อ
5. บุคลิกภาพ	จำนวน	10	ข้อ
6. ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน	จำนวน	9	ข้อ
7. ความสัมพันธ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอน และโรงเรียน	จำนวน	15	ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามในตอนนี้ เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับคือ (1) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (2) ไม่เห็นด้วย (3) ไม่แน่ใจ (4) เห็นด้วย (5) เห็นด้วยอย่างยิ่ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปยังวิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่ง แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างประชากร มอบให้ตัวแทนซึ่งเป็นอาจารย์ในวิทยาลัยครู เป็นผู้เก็บแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรตัวอย่างทุกกลุ่ม แล้วรวบรวมแบบสอบถามส่งกลับคืนให้กับผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์ สำหรับวิทยาลัยครูเทศบาล ผู้วิจัย เป็นผู้แจกแบบสอบถามให้กับประชากรตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

จากจำนวนแบบสอบถามที่ได้ส่งไป จำนวน 545 ฉบับ ได้รับคืนรวมทั้งสิ้น 540 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.08 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

กลุ่มประชากร	จำนวนที่ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	10	10	100.00
อาจารย์นิเทศก์	60	57	95.00
ครูใหญ่	55	55	100.00
ครูพี่เลี้ยง	220	218	99.09
นักศึกษาฝึกสอน	200	200	100.00
รวม	545	540	99.08

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า จากแบบสอบถามที่แจกให้กลุ่มประชากร จำนวน 545 ฉบับ ได้รับคืนจากกลุ่มประชากรดังต่อไปนี้ ผู้บริหารจำนวน 10 ฉบับ อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 57 ฉบับ ครูใหญ่ จำนวน 55 ฉบับ ครูพี่เลี้ยง จำนวน 218 ฉบับ และนักศึกษาฝึกสอน จำนวน 200 ฉบับ รวมได้รับแบบสอบถามคืนมาและสามารถวิเคราะห์ได้ จำนวน 540 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.08

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. ทำแบบสอบถามส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าร้อยละ และเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบประเมินค่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลนักศึกษาฝึกสอน มาทำการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

2.1 นำแบบสอบถามมาแจกแจงนับเป็นรายชื่อ โดยแยกเป็น 5 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ ครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกสอน และแจกแจงจำนวนรวมของแต่ละข้อด้วย เพื่อหาว่ามีผู้ตอบเป็นจำนวนเท่าไร

2.2 ให้นำนักมาตราส่วนของพฤติกรรมที่จะใช้ เป็น เกณฑ์ประเมินผล นักศึกษาฝึกสอนแต่ละข้อ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ค่าเท่ากับ	5
เห็นด้วย	ให้ค่าเท่ากับ	4
ไม่แน่ใจ	ให้ค่าเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	ให้ค่าเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ค่าเท่ากับ	1

2.3 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) แต่ละข้อของพฤติกรรมที่จะนำมา เป็น เกณฑ์ประเมินผลนักศึกษาฝึกสอน

- 2.4 หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ
- 2.5 จัดอันดับตามค่าเฉลี่ยในแต่ละหัวข้อ
3. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางมีคำบรรยายประกอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percent)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบข้อนั้น} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

2. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma fX}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = มัชฌิมเลขคณิต

ΣfX = ผลรวมของคะแนนดิบทั้งหมด

N = จำนวนผู้ให้ข้อมูล¹

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\Sigma fX^2}{N} - \left(\frac{\Sigma fX}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣfX^2 = ผลรวมของคะแนนดิบทั้งหมด

N = จำนวนผู้ให้ข้อมูล²

---

¹ ประคอง กรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 40-41.

² เรืองเตียวกัน, หน้า 51.